

[SIGNALEMENT]

Etienne Arcq, Vincent de Coorebyter & Cédric Istasse, *Fédéralisme et confédéralisme*, Bruxelles, CRISP, 2012, 125 pp., ISBN 9782870751190 (*Dossiers du CRISP*, n° 79).

Het betreft een leerrijk dossier van de CRISP (Centre de recherche et d'information socio-politiques). In een eerste deel (pp. 11-37) zoekt

men via criteria begrippen te verhelderen zoals unitaire staat, gedecentraliseerde staat, regionalisme, federale staat, confederaties, internationale organisaties. Dat laat toe de verschillen via concrete voorbeelden te benadrukken. Zo komt men tot een dubbel contrast: enerzijds tussen decentralisering en federalisme, anderzijds tussen federalisme en confederalisme. Toegepast op België (pp. 39-81) wijst dit op een situatie sui generis: een federale staat met confederale kenmerken, en hoe het begrip 'confederalisme' politiek op verschillende manieren wordt ingevuld: separatisme, verdoken separatisme, ver of zeer ver doorgedreven federalisme. De evolutie van de Europese Unie (pp. 83-116) kan men eveneens een constructie sui generis noemen en evenzo in volle metamorfose, zij het met een tegengestelde dynamiek: een internationale organisatie met een toenemend aantal federale kenmerken. Interessant zijn de conclusies. Juridisch kan men wel voor een formeel raamwerk zorgen, maar elke classificatie moet men soepel aanwenden vanwege zeer diverse realiteiten, omdat de gehanteerde termen niet altijd die realiteit weerspiegelen, er geen vastliggende types zijn en tussen de gehanteerde begrippen geen onoverbrugbare muren staan. Een beperkte woordenlijst met de meest gehanteerde begrippen sluit het dossier af.

[Harry Van Velthoven]
